

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/106
KARAR NO : 2021/221
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: Anadolu Lisesi bünyesinde usta ö retici olarak görev yaparken, usta ö reticilik görevlendirmesinin iptal edilmesine dair i lemin iptali ile yoksun kalınan tüm parasal ve özlük haklarının ödenmesi istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : T.D.
Davalı : Bolu Valili i
Vekili : Av. N.D.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacının, Bolu zzet Baysal Abant Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bünyesinde usta ö retici olarak görev yaparken, usta ö reticili e ili kin Bolu Valili i *Olur*'unun biti süresinden önce uygulama otelinin yıkılmasına karar verilmesi gerekçesiyle sonlandırılarak usta ö reticilik görevlendirmesinin iptal edilmesine dair 24/03/2020 tarihli, 5849478 sayılı i lemin iptali ile yoksun kalınan tüm parasal ve özlük haklarının ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açtı ı anla ılımtır.

II. UYU MAZLI A L K N B A VURU SÜREC

A. dari Yargıda

2. **Bolu dare Mahkemesince E.2020/499** sayı ile kaydedilen dosyada davalı idarenin görev itirazının reddine 30/10/2020 tarihinde karar verilmi tir.

3. Davalı idare vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılması istemiyle ba vuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı'na gönderilmi tir.

B. Olumlu Görev Uyu mazlı ı Çıkarılmasına İli Kin Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı Talebi

4. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekti inden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gere ince olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyu mazlık Mahkemesine göndermi tir. Olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına İli kin talebin ilgili kısmı u ekildedir:

"... 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 2. maddesinde 'Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç i veren tarafından çalı tırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar...' hükmüne, 134. maddesinde, 'Bu kanunun uygulanmasından do an uyu mazlıklar, yetkili i mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür' hükmüne yer verilmi ; 506 sayılı Kanun hükümleri 01/10/2008 tarihinde yürürlü e giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanununun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmı tir. 5510 sayılı Kanunun 3. maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken ki i sigortalı olarak tanımlanmı ; 79. madde ile ba layan Dördüncü Kısımında, primlere İli kin hükümlere yer verilmi ; 101. maddesinde ise 'Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar Mahkemelerinde görülür' denilmi tir.

Öte yandan, 4857 sayılı Kanununun 1. maddesinde. Kanunun amacının, i verenler ile bir i sözle mesine dayanarak çalı tırılan i çilerin çalı ma artları ve çalı ma ortamına İli kin hak ve sorumluluklarını düzenlemek oldu u belirtilmi ; Kanunun 8 vd. maddelerinde i sözle mesi, türleri ve feshi hususları düzenlenmi , di er bölümlerinde ise kıdem tazminatı, ücretli izin ve bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara İli kin hususlara yer verilmi tir.

Di er taraftan; 12/10/2017 tarihli ve 30221 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren, 7036 sayılı Mahkemeleri Kanununun 2. maddesinde; ' mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görü ü alınarak, tek hakimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlı nca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı lk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kurulu , Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir. / durumunun gerekli kıldı ı yerlerde i mahkemelerinin birden fazla dairesi olu turulabilir. Bu daireler numaralandırılır. htisarla manın sa lanması amacıyla, gelen i lerin yo unlu u ve niteli i dikkate alınarak, daireler arasındaki i da ılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır. / mahkemesi kurulmamı olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve i lere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır.', 3/1. maddesinde; 'Kanuna, bireysel veya toplu i sözle mesine dayanan i çi veya i veren alaca ı ve tazminatı ile i e iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya ba vurulmu olması dava artıdır...' 5. maddesinde ise; ' mahkemeleri; / a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı

Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun kinci Kısımının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi i çiler ile i veren veya i veren vekilleri arasında, i İli kisi nedeniyle sözleşme veya kanundan do an her türlü hukuk uyu mazlıklarına, / b) dari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyu mazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye

Kurumunun taraf oldu u i ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyu mazlıklara, / c) Di er kanunlarda i mahkemelerinin görevli oldu u belirtilen uyu mazlıklara, İli kin dava ve i lere bakar.' hükümleri yer almı tir.

Dosya kapsamında yapılan incelemede; davacının Bolu zzet Baysal Abant Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bünyesinde usta ö retici olarak çalı rken, usta ö reticili e İli kin görevlendirmesinin iptal edilmesine İli kin 24/03/2020 tarihli ve 5849478 sayılı i lemin iptali ile yoksun kalınan tüm parasal ve özlük haklarının ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldı ı anla ılmı tir.

Davacının, idareyle arasında bir hizmet ili kisi kuruldu u, talep edilen görevlendirmenin iptali talebiyle parasal ve özlük haklarının Kanunundan kaynaklanan haklardan oldu u dikkate alındı ında, uyu mazlı ın özel hukuk hükümlerine göre çözümünde adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

Uyu mazlık Mahkemesinin 21/10/2019 tarihli ve E.-K.2019/669-677 sayılı kararında da benzer hususların vurgulandı ı görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle, açılan davanın adli yargı yerinde çözümü gerekmektedir.

..."

III. LG L HUKUK

5. 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde *"Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç i veren tarafından çalı tırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar..."* denilmi , aynı Kanun'un *"Uyu mazlıkların Çözüm Yeri"* ba lıklı 134. maddesinde, *"Bu kanunun uygulanmasından do an uyu mazlıklar, yetkili i mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür"* hükmüne yer verilmi ; 506 sayılı Kanun hükümleri 01/10/2008 tarihinde yürürlü e giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmı tır.

6. 5510 sayılı Kanun'un 3. maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken ki i sigortalı olarak tanımlanmı ; 79. madde ile ba layan Dördüncü Kısmında, primlere ili kin hükümlere yer verilmi ; 101. maddesinde *"Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar Mahkemelerinde görülür"* denilmi tir.

7. 4857 sayılı Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanunun amacının,i verenler ile bir i sözleşme dayanarak çalı tırılan i çilerin çalı ma artları ve çalı ma ortamına ili kin hak ve sorumluluklarını düzenlemek oldu u belirtilmi ; *" Sözle mesi, Türleri ve Feshi"* hususuna Kanunun 8. maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ili kin hususlara ise Kanunun de i ik maddelerinde yer verilmi tir.

8. 7036 sayılı Mahkemeleri Kanunu'nun *" mahkemelerinin kurulu u"* ba lıklı 2. maddesi öyledir:

"(1) mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığı inca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı lk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kurulu , Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) durumunun gerekli kıldı ı yerlerde i mahkemelerinin birden fazla dairesi olu turulabilir. Bu daireler numaralandırılır. htisarla manın sa lanması amacıyla, gelen i lerin yo unlu u ve niteli i dikkate alınarak, daireler arasındaki i da ılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) mahkemesi kurulmamı olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve i lere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."

9. 7036 sayılı Kanun'un *"Dava artı olarak arabuluculuk"* ba lıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası öyledir:

" (1) Kanuna, bireysel veya toplu i sözleşme mesine dayanan i ç i veya i veren alaca ı ve tazminatı ile i e iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya ba vurulmu olması dava artıdır."

10. 7036 sayılı Kanun'un "Görev" ba lıklı 5. maddesi öyledir:

"(1) mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun ikinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi i çiler ile i veren veya i veren vekilleri arasında, i ili kisi nedeniyle sözleşme meden veya kanundan do an her türlü hukuk uyu mazlıklarına,

b) dari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyu mazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye Kurumunun taraf oldu u i ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyu mazlıklara,

c) Di er kanunlarda i mahkemelerinin görevli oldu u belirtilen uyu mazlıklara, ili kin dava ve i lere bakar."

11. 7036 sayılı Kanun'un "Geçici Hükümleri" ba lıklı Geçici madde 1 öyledir:

"(1) Mülga 5521 sayılı Kanun gere ince kurulan i mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmu i mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlü e girdi i tarihten önce açılmı olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava artı olarak arabuluculu a ili kin hükümleri, bu hükümlerin yürürlü e girdi i tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Ba ka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla i mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve i ler, i mahkemelerine devredilmez; kesinle inceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlü e girdi i tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ili kin hükümlere tabidir."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

12. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, Üyeler ükri BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gere ince yapılan incelemeye göre davalı idare vekilinin, anılan Kanun'un 10/2 maddesinde öngörülen yönetime uygun olarak yaptı ı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde ba vuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyu mazlı ı çıkarıldı ı anla ılmaktadır. Usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ndan görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

13. Raportör-Hâkim Burak Cenk LHAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

14. Dava; Bolu zzet Baysal Abant Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bünyesinde usta ö retici olarak görev yaparken, usta ö reticili e ili kin Bolu Valili i *Olur*'unun biti süresinden önce uygulama otelinin yıkılmasına karar verilmesi gerekçesiyle sonlandırılarak usta ö reticilik görevlendirmesinin iptal edilmesine dair 24/03/2020 tarihli, 5849478 sayılı i lemin iptali ile yoksun kalınan tüm parasal ve özlük haklarının ödenmesi istemiyle açılmış tır.

15. Somut olayda, davacının, idareyle arasında bir hizmet ili kisi kuruldu u, talep edilen tazminatlarının Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan oldu u ve ilgili mevzuat hükümleri (bkz. § § 5-11) dikkate alındı ında, uyu mazlı ın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmış tır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca yapılan ba vurunun kabulü ile Bolu dare Mahkemesince verilen 30/10/2020 tarihli ve E.2020/499 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca yapılan BA VURUNUN KABULÜ ile Bolu dare Mahkemesince verilen 30/10/2020 tarihli ve E.2020/499 sayılı GÖREVL L K KARARININ KALDIRILMASINA,

05/04/2021 tarihinde, Üye Aydemir TUNÇ'un KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

Dava, davacının Bolu İzzet Baysal Abant Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi bünyesinde usta öğretici olarak görev yaparken, usta öğreticiliği ile ilgili Bolu Valiliği'nin Olur'unun bitim süresinden önce uygulama otelinin yıkılmasına karar verildiği gerekçesiyle sonlandırılarak usta öğreticilik görevlendirilmesinin iptal edilmesine ilişkin 24/03/2020 günlü, 5849478 sayılı idari eylemin iptali ile yoksun kalınan tüm parasal ve özlük haklarının ödenmesi istemiyle açılmıştır.

Bakılan davada, uyuşmazlığın davacının usta öğretici olarak görevlendirilmesine ilişkin Bolu Valiliği'nin Olur'unun bitim süresinden önce uygulama otelinin yıkılmasına karar verildiği gerekçesiyle sonlandırılmak suretiyle usta öğreticilik görevlendirilmesinin iptal edilmesinden kaynaklandığı, ortada idari eylemden doğan bir uyuşmazlık bulunmadığı ve davacının usta öğretici görevinin sona erdirilmesine ilişkin idari eylemin kamu hukuku kurallarına göre kamu gücüne dayalı olarak re'sen ve tek yanlı irade açıklaması sonucu tesis edildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, idarenin idare hukuku alanında kamu gücüne dayalı olarak re'sen ve tek yanlı irade açıklaması sonucu tesis ettiği idari eyleme konu idari eylemden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünün idari yargı yerinde görülmesi gerektiği görüldüğü ile çoğunluk kararına katılmıyorum.

Üye
Aydemir TUNÇ